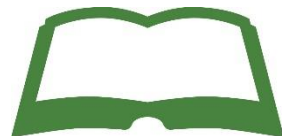

5 faktaa

lasten ja nuorten lukemisesta

LUKUKESKUS
LÄSCENTRUM

1. Ilman lukevia aikuisia ei kasva lukevia lapsia

Kodin rooli lasten lukutaidon kehityksessä on yhä merkittävämpi.

Entistä useampi suomalaisvanhempi ei itse pidä lukemisesta.

27%
vanhemmista

Tuoreessa päiväkotilapsiin kohdistuvassa suomalaistutkimuksessa 2–3-vuotiaille lapsille luki reilu **30 % äideistä** ja **alle 25 % isistä**.

Etenkin poikien lukutottumusten muodostumisessa esikuvat ovat tärkeitä. Isän lukeminen vahvistaa poikien omaa lukuintoa.

Saksalaistutkimuksen mukaan **pojista, joille oli luettu ääneen, lukemisesta piti 44 %**. Niistä **pojista, joille ei ollut luettu, lukemisesta piti vain 24 %**.

Lähde: 5 faktaa lasten ja nuorten lukemisesta 2018, Lukukeskus

2. Jo vauvalle kannattaa lukea.

Jo vauvaiässä aloitetulla ääneen lukemisella näyttää olevan erityisen suuria hyötyjä kielen ja lukutaidon kehitykselle.

Vauvoilla on luultua laajempi sanavarasto. **Jo vastasyntynyt tunnistaa oman äidinkielen** ja pyrkii äänteleämään ja itkemään äidinkielellään.

Ensimmäisen vuoden aikana vauva alkaa erikoistua oman äidinkielenä osaajaksi. Mitä paremmin erikoistuminen onnistuu, sitä parempaa on kehitys myös jatkossa.

Vauva tarvitsee kielen oppimiseen aidon vastavuoroisen vuorovaikutustilanteen. Lukeminen on hyvä tapa synnyttää positiivisia vuorovaikutustilanteita, jotka kehittävät kielen oppimista.

Lähde: 5 faktaa lasten ja nuorten lukemisesta 2018, Lukukeskus

3. Esikuvat ja sopivat kirjat motivoivat

Lukutaitoa tukee se, että lapsi pitää lukemisesta.

Vaikka lukutaito on Suomessa maailman kärkeä, on **lasten kiinnostus ja into lukemiseen erittäin matala.**

Monipuolisten kirjojen saatavuus on tärkeä tekijä lapsen ja nuoren lukuinnon herättämisessä ja lukuharrastukseen kannustamisessa. Lapsilla ja nuorilla täytyy olla mahdollisuus vaikuttaa siihen, millaisia kirjoja he saavat vaikkapa koulussa luettavakseen.

Tärkeää olisi, että julkisuudessa ja mediassa näkyisi lukevia esikuvia ja lasten ja nuorten kirjat saisivat laajempaa näkyvyyttä. Se, miten yhteiskunnassa suhtaudutaan lukemiseen ja kirjallisuuteen vaikuttaa suoraan lasten ja nuorten lukuintoon ja sitä kautta osaamiseen.

Lähde: 5 faktaa lasten ja nuorten lukemisesta 2018, Lukukeskus

4. Tunnistavatko nuoret hyvän lukutaidon merkityksen?

Nuorten kiinnostus etenkin pitkien tekstien lukemiseen on laskenut.

joka
kuudes
poika

Suomalaisnuorista 10% on heikko lukutaito, pojista jopa 16%
– tyttöjen ja poikien välinen ero lukutaidossa on suurempi kuin missään muussa OECD-maassa.

Heikko lukutaito rajoittaa nuorten elämää ja vaikeuttaa menestymistä jatko-opinnoissa ja työelämässä.

Lukukeskuksen Sanat haltuun -hankkeen kyselyssä huomattava osa opiskelijoista **ei kokenut lukemista itselleen tärkeäksi eikä nähnyt lukutaidon vaikuttavan mahdollisuuksiin tulevassa työelämässä.**

Lähde: 5 faktaa lasten ja nuorten lukemisesta 2018, Lukukeskus

5. Formaattia tärkeämpää kiinnostavat tekstit

Digitaalisen ja paperisen kirjan lukemista ei kannata asettaa vastakkain. Eri formaatit eivät niinkään korvaa, vaan pikemminkin ruokkivat toisiaan.

Lukutaidon kehittämiseksi olennaista on pitkäjänteinen, syventävä lukeminen.

Kriittisen lukutaidon merkitys korostuu nykyisessä verkkoympäristössä; informaation luotettavuuden arviointi ja esimerkiksi trollauksen tunnistaminen vaatii lukutaitoa.

Tutkimukset osoittavat, että vapaa-ajallaan vähemmän lukevat, erityisesti pojat, kokevat erilaiset teknologiavälitteiset tekstit paperiversioita innostavammiksi.

Pitäisikin miettiä, miten pitkäjänteistä lukemista voisi tuoda sinne missä nuoret jo ovat, eli sosiaaliseen mediaan ja älypuhelimeen.

Lähde: 5 faktaa lasten ja nuorten lukemisesta 2018, Lukukeskus